

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
INDĖLIŲ IR ĮSIPAREIGOJIMŲ INVESTUOTOJAMS DRAUDIMO
Į S T A T Y M A S**

2002 m. birželio 20 d. Nr. IX-975
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis Įstatymas nustato indėlių, laikomų Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka įsteigtuose komerciniuose bankuose (toliau – komerciniai bankai), Lietuvos Respublikoje įsteigtuose užsienio bankų filialuose (skyriuose) (toliau – skyriai) bei Centrinėje kredito unijoje ir kredito unijose (toliau – kredito unijos), draudimo tvarką ir šių indėlių draudimo išmokų dydį bei komercinių bankų, finansų maklerio įmonių ir investicinių fondų ar investicinių kintamojo kapitalo bendrovių valdymo įmonių (toliau – įmonės), taip pat skyrių, užsienio finansų maklerio įmonių ir valdymo įmonių filialų (toliau – įmonių filialai) įsipareigojimų investuotojams draudimo tvarką ir draudimo išmokų dydį.

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Draudėjas** – komercinis bankas, skyrių įsteigęs užsienio bankas (toliau – užsienio bankas), kredito unija arba įmonė ar užsienio įmonė, turinti teisę teikti investicines paslaugas, šio Įstatymo nustatyta tvarka mokantys draudimo įmokas į valstybės įmonės „Indėlių ir investicijų draudimas“ administruojamą Indėlių draudimo fondą ar Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondą.

2. **Draudiminis įvykis** – bankroto bylos iškėlimas kredito unijai, komerciniam bankui ar įmonei arba priežiūros institucijos sprendimo dėl bankinės veiklos, indėlių priėmimo ar investicinių paslaugų teikimo nutraukimo priėmimas, kai kredito unija ar komercinis bankas (skyrius) negali atsiskaityti su kreditoriais ar kai įmonė (įmonės filialas) yra nepajėgi įvykdyti įsipareigojimų investuotojams.

3. **Draudimo įmoka** – draudėjo šio Įstatymo nustatyta tvarka mokama pinigų suma.

4. **Draudimo įmonė** – valstybės įmonė „Indėlių ir investicijų draudimas“.

5. **Draudimo išmoka** – šio Įstatymo nustatyta pinigų suma, į kurią indėlininkas ar investuotojas turi teisę draudiminio įvykio atveju.

6. **Draudimo suma** – draudžiamo indėlio ar įsipareigojimų investuotojams suma.

7. **Indėlininkas** – fizinis arba juridinis asmuo, laikantis indėlius komerciniuose bankuose, skyriuose ir kredito unijose, išskyrus subjektus, kurių indėliai pagal šį Įstatymą negali būti draudimo objektai. Kai fizinis arba juridinis asmuo (išskyrus investicinių bendrovių valdymo įmones ir pensijų fondų valdymo įmones), laikydamas indėlį, veikia kaip patikėtinis, indėlininku laikomas patikėtojas. Kai reikalavimo teisės į pinigines lėšas pagal sutartis turi asmenų grupė, kiekvienas jos asmuo laikomas indėlininku ir lėšos padalijamos kiekvienam iš jų lygiomis dalimis, jeigu sutartyse, iš kurių atsiranda jų reikalavimo teisės, arba teismų sprendimuose nenustatyta kitaip.

8. **Indėlis** – indėlininko pinigų, laikomų komerciniame banke, skyriuje arba kredito unijoje pagal banko indėlio ir (ar) banko sąskaitos sutartis, ir kitų pinigų, į kuriuos indėlininkas turi reikalavimo teises, atsirandančias iš kredito įstaigos įsipareigojimo atlikti operacijas su indėlininko pinigais ar suteikti investicines paslaugas, suma (įskaitant sukauptas palūkanas).

9. **Indėlių draudimo fondas** – turtas, sukauptas draudimo išmokoms indėlininkams.

10. **Investicinės paslaugos** – investicinės paslaugos, nurodytos Lietuvos Respublikos vertybinių popierių rinkos įstatymo 2 straipsnio 11 dalies 1–6 punktuose.

11. **Investuotojas** – fizinis arba juridinis asmuo, perdavęs draudėjui pinigus arba vertybinius popierius norėdamas pasinaudoti draudėjo teikiamomis investicinėmis paslaugomis. Jeigu reikalavimo teisės į pinigus ir (arba) vertybinius popierius pagal sutartis turėjo asmenų grupė, kiekvienas jos asmuo laikomas investuotoju ir vertybiniai popieriai bei pinigai padalijami kiekvienam iš jų lygiomis dalimis, jei sutartyse, iš kurių atsiranda reikalavimo teisės, ar teismų sprendimuose nenustatyta kitaip. Jeigu pinigus ar vertybinius popierius perdavęs asmuo (išskyrus investicinių bendrovių valdymo įmones ir pensijų fondų valdymo įmones) veikė kaip patikėtinis, investuotoju laikomas patikėtojas.

12. **Įsipareigojimai investuotojui** – šių draudėjo įsipareigojimų investuotojui teikiant investicines paslaugas suma:

- 1) grąžintini investuotojo perduoti arba jam priklausantys pinigai;
- 2) grąžintini investuotojui priklausantys vertybiniai popieriai.

13. **Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondas** – turtas, sukauptas draudimo išmokoms investuotojams.

14. **Priežiūros institucija:**

- 1) Lietuvos bankas;
- 2) Vertybinių popierių komisija;
- 3) analogiškas Lietuvos bankui ar Vertybinių popierių komisijai funkcijas atliekanti institucija užsienio valstybėje.

15. **Vertybiniai popieriai** – vertybiniai popieriai ir investicinės priemonės, nurodyti Vertybinių popierių rinkos įstatymo 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse.

ANTRASIS SKIRSNIS DRAUDIMO ĮMOKOS

3 straipsnis. Draudimo objektas

1. Indėlių draudimo objektas yra indėlininkų indėliai litais ir užsienio valiuta – Jungtinių Amerikos Valstijų doleriais, eurai ir Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinėmis valiutomis (toliau – užsienio valiuta).

2. Įsipareigojimų investuotojams draudimo objektas yra įsipareigojimai grąžinti investuotojams vertybinius popierius, nesvarbu, kokia valiuta jie yra išreikšti, arba pinigus litais ar užsienio valiuta – Jungtinių Amerikos Valstijų doleriais, eurai ir Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinėmis valiutomis.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus indėlius ir įsipareigojimus investuotojams draudimo įmonėje privalo apdrausti komerciniai bankai, kredito unijos, įmonės ir užsienio bankai ar įmonės, Lietuvos Respublikoje įsteigę skyrius, kuriuose laikomi indėliai ar kurių įsipareigojimai investuotojams neapdraudžiami (nekompensuojami) arba kitaip neužtikrinamas jų saugumas pagal užsienio valstybės, kurios jurisdikcijai priklauso skyrių įsteigęs bankas ar filialą įsteigusi įmonė, teisės aktus.

4. Draudimo objektas negali būti paties draudėjo išleisti skolos vertybiniai popieriai (indėlio sertifikatai) ir įsipareigojimai, susiję su jo akceptuotais bei paprastaisiais vekseliais, taip pat toliau išvardytų asmenų indėliai ar įsipareigojimai jiems:

- 1) Lietuvos banko;
- 2) draudimo įmonės;
- 3) kredito įstaigų;
- 4) finansų maklerio įmonių;
- 5) pagal Draudimo įstatymą veikiančių draudimo įmonių;
- 6) pensijų fondų, pensijų fondų valdymo įmonių;
- 7) investicinių kintamojo kapitalo bendrovių, valdymo įmonių;
- 8) įmonių, kurios verčiasi lizingu (finansine nuoma).

4 straipsnis. Papildomas draudimas

1. Jeigu skyriuje laikomi indėliai, užsienio banko ar įmonės įsipareigojimai investuotojams yra apdraudžiami (kompensuojami) arba kitaip užtikrinamas jų saugumas pagal užsienio valstybės teisės aktus, tačiau draudimo įmonės taryba nustato, kad šios indėlių ar įsipareigojimų investuotojams apdraudimo (kompensavimo) arba kitokios saugumo užtikrinimo sąlygos yra blogesnės, negu nustatyta šiame Įstatyme, tai skyrių įsteigęs užsienio bankas ar įmonės filialas privalo draudimo įmonės tarybos nustatyta ir „Valstybės žiniuose“ paskelbta tvarka papildomai apdrausti skyriuje laikomus indėlininkų indėlius, užsienio banko ar įmonės įsipareigojimus investuotojams.

2. Papildomai draudžiami tik tie indėliai ar įsipareigojimai investuotojams, kurių apdraudimo (kompensavimo) arba kitokios saugumo užtikrinimo sąlygos pagal užsienio valstybės teisės aktus yra blogesnės, negu nustatyta šiame Įstatyme.

3. Indėliai ar įsipareigojimai investuotojams, kurie yra nedraudžiami (nekompensuojami) arba kitaip neužtikrinamas jų saugumas pagal užsienio valstybės teisės aktus, turi būti draudžiami pagal šį Įstatymą.

5 straipsnis. Draudimo suma

1. Indėlių draudimo suma yra lygi indėlininko indėliui, buvusiam komerciniame banke, skyriuje arba kredito unijoje draudiminio įvykio dieną, tačiau ji negali būti didesnė kaip:

- 1) 45 000 litų – nuo šio Įstatymo įsigaliojimo dienos;
- 2) 50 000 litų – nuo 2004 m. sausio 1 d.;
- 3) 60 000 litų – nuo 2007 m. sausio 1 d.;
- 4) 20 000 eurų atitinkanti suma litais – nuo 2008 m. sausio 1 d.

2. Papildomai apdraudžiamo indėlio draudimo suma yra lygi indėlio ir sumos, kuri išmokama pagal užsienio valstybės teisės aktus, skirtumui, tačiau ji negali viršyti šio straipsnio 1 dalyje nustatytų draudimo sumų.

3. Įsipareigojimų investuotojui draudimo suma yra lygi komercinio banko ar įmonės įsipareigojimams investuotojui draudiminio įvykio dieną, tačiau ji negali būti didesnė kaip:

- 1) 45 000 litų – nuo šio Įstatymo įsigaliojimo dienos;
- 2) 50 000 litų – nuo 2004 m. sausio 1 d.;
- 3) 60 000 litų – nuo 2007 m. sausio 1 d.;
- 4) 20 000 eurų atitinkanti suma litais – nuo 2008 m. sausio 1 d.

4. Papildomai apdraudžiamų įsipareigojimų investuotojui draudimo suma yra lygi įsipareigojimų investuotojui ir sumos, kuri išmokama investuotojui pagal užsienio valstybės teisės aktus, skirtumui, tačiau draudimo suma negali viršyti šio straipsnio 3 dalyje nustatytų draudimo sumų.

6 straipsnis. Komercinių bankų, skyrių ir kredito unijų draudimo įmoka

1. Komercinių bankų, skyrių ir kredito unijų draudimo įmoka yra skaičiuojama nuo indėlininkų sąskaitose, atidarytose pagal banko indėlio ir (arba) banko sąskaitos sutartis, esančių pinigų litais ir (ar) užsienio valiuta sumos, laikomos kredito unijose, komerciniuose bankuose ir skyriuose, kuriuose laikomi indėliai nėra kompensuojami arba kitaip apsaugomi pagal užsienio valstybės, kurios jurisdikcijai priklauso skyrių įsteigęs užsienio bankas, teisės aktus. Šio Įstatymo numatytu atveju papildomai draudžiant indėlius, draudimo įmoka yra skaičiuojama nuo sumos, kurią sudaro papildomai draudžiamų indėlių sąskaitose, atidarytose pagal banko indėlio ir (arba) banko sąskaitos sutartis, esančių pinigų ir išmokų, mokėtinų indėlininkams pagal užsienio valstybės teisės aktus, skirtumas.

2. Draudimo įmokos metinė norma, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje numatytą atvejį, yra:

- 1) komerciniams bankams, skyriams – 0,45 procento;
- 2) kredito unijoms – 0,2 procento.

3. Draudimo įmonės taryba turi teisę keisti draudimo įmokos normą:

1) kai Indėlių draudimo fondo ir visų draudžiamų indėlių santykis tampa didesnis negu 3 procentai, bet neviršija 4 procentų. Šiuo atveju metinė draudimo įmokos norma šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytiems draudėjams neturi būti mažesnė kaip 0,045 procento, šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytiems draudėjams – 0,025 procento;

2) kai Indėlių draudimo fondo ir visų draudžiamų indėlių santykis tampa didesnis negu 4 procentai. Šiuo atveju metinė draudimo įmokos norma šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytiems draudėjams neturi būti mažesnė kaip 0,001 procento, šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytiems draudėjams – 0,0005 procento.

4. Komerciniai bankai, įgiję teisę priimti indėlius, 4 straipsnio 1 dalyje numatytais atvejais užsienio bankai, įsteigę skyrius, turinčius teisę priimti indėlius, draudimo įmonės tarybos nustatyta tvarka į draudimo įmonės sąskaitą sumoka pirmąją (avansinę) 5000 litų draudimo įmoką. Kredito unijos, turinčios teisę priimti indėlius, ir naujai įsteigtos kredito unijos, įgijusios teisę priimti indėlius, draudimo įmonės tarybos nustatyta tvarka į draudimo įmonės sąskaitą sumoka pirmąją (avansinę) 500 litų draudimo įmoką. Kitas draudimo įmokas apskaičiuoja draudėjas ir moka jas į draudimo įmonės sąskaitą kiekvieną mėnesį.

5. Komercinių bankų ir skyrių draudimo įmoka nepriklauso nuo jų teikiamų investicinių paslaugų.

7 straipsnis. Įmonių draudimo įmoka

1. Įmonės, kuri netvarko investuotojų vertybinių popierių apskaitos, metinė įmoka yra 3000 litų. Įmonės, kuri tvarko investuotojų vertybinių popierių apskaitą, metinė įmoka – 10 000 litų.

2. Įmonė, sudaranti sandorius investuotojų lėšomis, papildomai moka metinės įmokos dalį – 0,01 procento per praėjusius kalendorinius metus investuotojų lėšomis įmonės sudarytų sandorių bendros vertės, tačiau ši dalis turi būti ne mažesnė kaip 1000 litų ir ne didesnė kaip 10 000 litų.

8 straipsnis. Draudimo įmokos mokėjimo tvarka

1. Draudimo įmokos apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką bei terminus, draudimo įmokos normos pakeitimus nustato draudimo įmonės taryba ir skelbia „Valstybės žiniuose“.

2. Jeigu draudėjas per draudimo įmonės tarybos nustatytą terminą nesumoka draudimo įmokos arba jos dalies į draudimo įmonės sąskaitą, už kiekvieną pavėluotą dieną yra skaičiuojami delspinigiai. Delspinigių dydį nustato draudimo įmonės taryba, atsižvelgdama į vidutinę praėjusio kalendorinio ketvirčio palūkanų normą, mokamą už Vyriausybės ne ilgiau kaip vieneriems metams išleistas obligacijas litais. Delspinigiai apskaičiuojami ir mokami draudimo įmonės tarybos patvirtinta delspinigių už laiku nesumokėtą draudimo įmoką skaičiavimo ir mokėjimo tvarka. Jeigu draudėjas nesumoka draudimo įmokų, reikiama suma ir delspinigiai iš jo išieškomi Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

3. Nuo tos dienos, kurią draudėjui įvyksta draudiminis įvykis arba draudimo įmonės taryba nutraukia draudėjo indėlių draudimą, draudimo įmokos nebemokamos. Šiuo atveju iki draudiminio įvykio dienos arba iki draudimo nutraukimo dienos nesumokėtos draudimo įmokos dalis laikoma draudėjo įsiskolinimu, o delspinigiai, nustatyti šio straipsnio 2 dalyje, nėra skaičiuojami nuo draudiminio įvykio dienos arba draudimo nutraukimo dienos.

TREČIASIS SKIRSNIS DRAUDIMO IŠMOKOS

9 straipsnis. Draudimo išmokos dydis

1. Indėlininkas įgyja teisę į draudimo išmoką nuo draudiminio įvykio dienos. Investuotojas įgyja teisę į draudimo išmoką nuo draudiminio įvykio dienos tik tuo atveju, jeigu investuotojo vertybinius popierius ir (arba) pinigus draudėjas yra perleidęs arba panaudojęs be investuotojo valios. Apskaičiuojant draudimo išmoką už įsipareigojimus investuotojams, į įsipareigojimus investuotojui yra įskaičiuojami tik tie investuotojo vertybiniai popieriai ir pinigai, kurių draudėjas nesugeba grąžinti investuotojui.

2. Draudimo išmokos už indėlius ir draudimo išmokos už įsipareigojimus investuotojams apskaičiuojamos ir išmokamos atskirai.

3. Draudimo išmokų indėlininkams ar investuotojams dydžiai:

1) 100 procentų indėlio ar įsipareigojimų investuotojams iki 10 000 litų – nuo šio Įstatymo įsigaliojimo dienos iki 2007 m. gruodžio 31 d.;

2) 90 procentų indėlio ar įsipareigojimų investuotojams nuo 10 000 litų iki 45 000 litų – nuo šio Įstatymo įsigaliojimo dienos iki 2003 m. gruodžio 31 d.;

3) 90 procentų indėlio ar įsipareigojimų investuotojams nuo 10 000 litų iki 50 000 litų – nuo 2004 m. sausio 1 d. iki 2006 m. gruodžio 31 d.;

4) 90 procentų indėlio ar įsipareigojimų investuotojams nuo 10 000 litų iki 60 000 litų – nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2007 m. gruodžio 31 d.;

5) nuo 2008 m. sausio 1 d. – 100 procentų indėlio ar įsipareigojimų investuotojams iki 3000 eurų atitinkančios sumos litais ir 90 procentų indėlio ar įsipareigojimų investuotojams nuo 3000 eurų atitinkančios sumos litais iki 20 000 eurų atitinkančios sumos litais.

4. Už indėlius ar įsipareigojimus investuotojams užsienio valiuta draudimo išmokos apskaičiuojamos pagal draudiminio įvykio dieną Lietuvos banko nustatytą lito ir užsienio valiutos santykį.

5. Draudimo išmokos investuotojams dydis skaičiuojamas pagal investuotojo vertybinių popierių rinkos vertę, buvusią draudiminio įvykio dieną.

10 straipsnis. Draudimo išmokos mokėjimo tvarka

1. Draudimo išmokos išmokamos litais per 3 mėnesius nuo draudiminio įvykio dienos. Draudimo įmonės taryba gali pratęsti šį terminą ne ilgiau kaip 3 mėnesiams (indėlių draudimo atveju – ne daugiau kaip du kartus po 3 mėnesius).

2. Indėlininko ar investuotojo teisė gauti draudimo išmoką galioja 5 metus nuo draudiminio įvykio dienos.

3. Draudimo išmoką apskaičiuoja ir moka draudimo įmonė, remdamasi draudėjo draudiminio įvykio dienos duomenimis apie indėlininkus ar investuotojus, jų indėlius ar įsipareigojimus investuotojams ir apie papildomai apdraustų indėlių ar įsipareigojimų investuotojams sumas. Draudimo išmokų apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką nustato draudimo įmonės taryba ir paskelbia „Valstybės žiniuose“.

4. Papildomo draudimo išmokos dydis apskaičiuojamas iš draudimo išmokos, apskaičiuotos pagal šio Įstatymo 9 straipsnio nuostatas, atimant draudimo išmoką (garantiją), apskaičiuotą pagal užsienio valstybės teisės aktų nuostatas.

5. Ginčus dėl indėlininko ar investuotojo teisės į draudimo išmoką sprendžia teismas.

11 straipsnis. Draudimo išmokos išmokėjimo pasekmės

1. Kai draudimo įmonė išmoka draudimo išmokas draudėjo indėlininkams ar investuotojams, draudėjas draudimo įmonės nurodymu privalo sumažinti įsipareigojimus indėlininkams ar investuotojams draudimo įmonės nurodytomis sumomis ir atitinkamai padidinti įsipareigojimus draudimo įmonei.

2. Indėlininkas ar investuotojas nuo tos dienos, kurią jam buvo išmokėta draudimo išmoka, netenka teisių reikalauti iš banko, kredito unijos ar įmonės draudimo išmokos dydžio pinigų sumos.

12 straipsnis. Draudimo išmokų apribojimai

1. Draudimo išmokos nemokamos:

1) indėlininkams ar investuotojams, kurių indėliai ar įsipareigojimai investuotojams teismų sprendimu pripažinti įgytais neteisėtu būdu;

2) indėlininkams ar investuotojams, kurių indėliai ar įsipareigojimai investuotojams pagal sutartis ar kitokiu būdu (išskyrus paveldėjimą) yra perleisti po draudiminio įvykio dienos;

3) komercinio banko, kredito unijos ar įmonės administracijos vadovams, banko, kredito unijos ar įmonės filialų (skyrių) vadovams, tarybos (stebėtojų tarybos) ir valdybos nariams;

asmenims, turintiems ne mažesnę kaip 5 procentų banko akcinio kapitalo dalį, ar asmenims, ne mažiau kaip 5 procentus banko akcinio kapitalo turinčiose įmonėse turintiems daugiau kaip 50 procentų kapitalo; asmenims, atliekantiems nepriklausomą banko, kredito unijos ar įmonės auditą; šiame punkte nurodytų asmenų vaikams, įvairiems, sutuoktiniais, partnerystę įregistravusiems sugyventiniams, tėvams ir įtėviams;

4) komercinio banko, kredito unijos ar įmonės paskolos gavėjams, jeigu indėliai ar įsipareigojimai investuotojui ne didesni už jų įsipareigojimus (negrąžintas paskolas su palūkanomis). Jeigu banko, kredito unijos ar įmonės paskolos gavėjo indėlis ar įsipareigojimai investuotojui yra didesni už šio gavėjo įsipareigojimus (negrąžintas paskolas su palūkanomis), draudimo suma skaičiuojama iš indėlio ar įsipareigojimų investuotojui atimant gavėjo įsipareigojimus, bet negali būti didesnė, negu nurodyta šio Įstatymo 9 straipsnio 3 dalyje;

5) už anoniminę ir koduotose sąskaitose laikomus indėlius;

6) už indėlius, kuriems draudėjas yra nustatęs palūkanų normą, daugiau kaip du kartus viršijančią adekvatiems indėliams toje pačioje kredito įstaigoje nustatytą palūkanų normą.

2. Indėlininkams ar investuotojams, dėl kurių indėlių lėšų ar įsipareigojimų investuotojams įsigijimo teisėtumo kreiptasi į teisėsaugos institucijas ar teismus, tačiau dar nepriimtas sprendimas, draudimo išmokų mokėjimas yra sustabdomas iki sprendimo įsiteisėjimo.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

INFORMAVIMAS APIE DRAUDIMĄ IR DRAUDIMO NUTRAUKIMAS

13 straipsnis. Informavimas apie draudimą

1. Draudėjas indėlininkus ir investuotojus lietuvių kalba turi informuoti apie draudimo sąlygas. Be to, jeigu indėlininkas ar investuotojas pageidauja, jam turi būti suteikiama informacija apie draudimo išmokų mokėjimo sąlygas ir tvarką.

2. Draudimo sąlygos negali būti konkurencijos priemonė, naudojama reklamoje. Reklamoje leidžiama nurodyti tik draudimo įmonę, kurioje apdrausti indėliai ir įsipareigojimai investuotojams.

14 straipsnis. Draudimo nutraukimo tvarka

1. Draudimo įmonės taryba be išankstinio įspėjimo nutraukia draudimą, jeigu draudėjo priežiūros institucija atšaukia draudėjui teisę priimti indėlius. Draudėjo įsipareigojimų investuotojams draudimas nutraukiamas, jeigu priežiūros institucija panaikina draudėjui teisę teikti investicines paslaugas.

2. Apie teisės priimti indėlius ar teikti investicines paslaugas atšaukimą priežiūros institucija nedelsdama privalo informuoti draudimo įmonės tarybą.

3. Jeigu draudėjas pažeidžia draudimo tvarką ir (arba) jo veikla kelia pavojų draudimo įmonės sugebėjimui vykdyti įsipareigojimus, draudimo įmonės taryba, pranešusi apie tai priežiūros institucijai, įspėja draudėją apie galimą draudimo nutraukimą ne vėliau kaip prieš 12 mėnesių. Jeigu per 12 mėnesių po įspėjimo draudėjas nepašalina draudimo tvarkos pažeidimų, draudimo įmonės tarybos sprendimu, suderintu su draudėjo priežiūros institucija, draudėjo priimamų indėlių ar įsipareigojimų investuotojams draudimas gali būti nutrauktas.

4. Apie indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo nutraukimą draudimo įmonė paskelbia „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“.

15 straipsnis. Draudimo nutraukimo pasekmės

Jeigu draudėjui, kuriam buvo nutrauktas draudimas, įvyksta draudiminis įvykis, draudimo įmonė išmoka draudimo išmokas tik už tuos indėlius bei įsipareigojimus, kurie buvo priimti iki sprendimo apie draudimo nutraukimą įsigaliojimo ir nebuvo grąžinti ar įvykdyti iki draudiminio įvykio dienos.

PENKTASIS SKIRSNIS

VALSTYBĖS ĮMONĖ „INDĖLIŲ IR INVESTICIJŲ DRAUDIMAS“

16 straipsnis. Draudimo įmonės statusas

1. Draudimo įmonė yra pagal Lietuvos Respublikos gyventojų indėlių draudimo įstatymą Lietuvos Respublikos Vyriausybės įsteigta ir Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka įregistruota valstybės įmonė, turinti antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir pavadinimu „valstybės įmonė „Indėlių ir investicijų draudimas“. Jos steigėjas yra Finansų ministerija.

2. Draudimo įmonė savo veikloje vadovaujasi šiuo Įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymu ir kitais teisės aktais, jei šis Įstatymas nenustato ko kita, taip pat savo įstatais.

17 straipsnis. Draudimo įmonės įstatai

Draudimo įmonės įstatuose turi būti nurodytos jos funkcijos, tarybos ir administracijos teisės bei pareigos, taip pat Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo nustatyti kiti reikalavimai. Įstatus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

18 straipsnis. Draudimo įmonės funkcijos

Įgyvendindama šį Įstatymą, draudimo įmonė:

- 1) kaupia šio Įstatymo nustatyta tvarka pinigus Indėlių draudimo fonde ir Įsipareigojimų investuotojams draudimo fonde;
- 2) apskaičiuoja ir išmoka draudėjų indėlininkams ir investuotojams draudimo išmokas;
- 3) įvertina užsienio valstybių, kurių bankai ar įmonės steigia skyrius (filialus) Lietuvos Respublikoje, indėlių ar įsipareigojimų investuotojams draudimo (kompensavimo) arba kitokio saugumo užtikrinimo sąlygas;
- 4) tikrina, ar draudėjai nepažeidžia šio Įstatymo nustatytos draudimo tvarkos;
- 5) vertina draudimo įmonės riziką;
- 6) atlieka kitas šiame Įstatyme bei draudimo įmonės įstatuose nurodytas funkcijas.

19 straipsnis. Draudimo įmonės veikla

Draudimo įmonė draudžia indėlininkų indėlius, įsipareigojimus investuotojams, administruoja Indėlių draudimo fondą, Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondą ir atlieka kitą draudimo įmonės įstatuose nurodytą veiklą.

20 straipsnis. Draudimo įmonės teisės

1. Draudimo įmonė turi teisę:
 - 1) turėti sąskaitų Lietuvos banke, komerciniuose bankuose bei skyriuose;
 - 2) sudaryti sutartis, prisiimti įsipareigojimus;
 - 3) disponuoti administruojamu turtu įstatymų ir įstatų nustatyta tvarka;
 - 4) nutraukti indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimą šio Įstatymo nurodytais atvejais;
 - 5) tikrinti, ar teisingai apskaičiuotos ir mokamos draudėjų draudimo įmokos;
 - 6) gauti iš draudėjo informaciją, reikalingą funkcijoms atlikti;
 - 7) gauti iš draudėjų priežiūros institucijų šią informaciją: apie draudėjams pritaikytas poveikio priemones; apie teisės priimti indėlius komerciniams bankams, kredito unijoms, skyriams išdavimą ir atšaukimą; apie komerciniams bankams, įmonėms, kredito unijoms bei skyriams suteiktas teises;
 - 8) imti paskolas draudimo įmonės įsipareigojimams vykdyti;
 - 9) gauti likviduojamų komercinio banko, įmonės arba kredito unijos, kuriuose indėlininkų indėliai ar įsipareigojimai investuotojams buvo apdrausti pagal šį Įstatymą, turto dalį;
 - 10) sudaryti turto vertinimo sutartis su asmenimis, turinčiais teisę vertinti vertybinius popierius;
 - 11) verstis kita draudimo įmonės įstatuose nurodyta veikla.

2. Draudimo įmonė visiškai administruoja Indėlių draudimo fondą ir Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondą.

3. Draudimo įmonė įstatymų nustatyta tvarka jai perduotą patikėjimo teise ilgalaikį materialųjį turtą privalo apdrausti Lietuvos Respublikoje įregistruotoje draudimo įmonėje.

21 straipsnis. Draudimo įmonės valdymas

1. Draudimo įmonės valdymo organai yra taryba ir administracija.

2. Taryba sudaroma iš 6 narių, kuriuos skiria Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Finansų ministerija teikia 3 kandidatus, Lietuvos bankas – 2 kandidatus, Vertybinių popierių komisija – 1 kandidatą. Tarybos sutikimu posėdžiuose patarimojo balso teise gali dalyvauti po vieną bankų, finansų maklerių ir kredito unių asociacijų atstovą. Už tarybos narių darbą apmoka juos delegavusios institucijos.

3. Tarybos narių kadencija – 4 metai, kadencijų skaičius neribojamas. Tarybos nario kandidatūrą teikusi institucija gali jį atšaukti ir pasiūlyti vietoj jo paskirti kitą kandidatą.

4. Tarybos nariais gali būti tik Lietuvos Respublikos piliečiai, nuolat gyvenantys Lietuvos Respublikoje.

5. Tarybos veiklai vadovauja tarybos pirmininkas, o kai jo nėra, – tarybos pirmininko pavaduotojas. Tarybos pirmininką ir pirmininko pavaduotoją renka draudimo įmonės taryba iš savo narių.

6. Taryba:

1) skiria į pareigas ir atleidžia iš jų draudimo įmonės administracijos vadovą ir vyriausiąjį buhalterį;

2) teikia steigėjui pasiūlymus dėl draudimo įmonės įstatų pakeitimo;

3) nustato draudimo įmokų apskaičiavimo, mokėjimo tvarką ir terminus, delspinigių už laiku nesumokėtą draudimo įmoką dydį bei delspinigių skaičiavimo ir mokėjimo tvarką;

4) nustato draudimo išmokų apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarką;

5) nustato draudimo įmonės administruojamų fondų investavimo tvarką ir šalis, į kurių vyriausybių ir centrinių bankų vertybinius popierius gali būti investuojama;

6) priima sprendimus dėl indėlių ar įsipareigojimų investuotojams draudimo nutraukimo;

7) tvirtina draudimo įmonės metinę finansinę atskaitomybę;

8) tvirtina draudimo įmonės administravimo sąnaudų sąmatą;

9) priima sprendimus dėl draudimo įmokos normos pakeitimo, nustato draudimo įmonės įsipareigojimams vykdyti imamos paskolos dydį;

10) nustato, kas yra draudimo įmonės komercinė paslaptis;

11) nagrinėja draudėjų, indėlininkų ir investuotojų, kurie turi teisę į draudimo išmokas, pareiškimus dėl administracijos veiksmų;

12) nustato indėlių ar įsipareigojimų investuotojams papildomo draudimo tvarką;

13) nustato administracijos ir darbuotojų darbo apmokėjimo ir skatinimo tvarką bei administracijos vadovo ir vyriausiojo buhalterio darbo užmokestį;

14) teikia steigėjui savo ir draudimo įmonės veiklos metinę ataskaitą;

15) atlieka kitas šiame Įstatyme ir įstatuose nustatytas funkcijas.

7. Draudimo įmonės administracija valdo draudimo įmonę jos įstatuose nustatyta tvarka.

8. Administracijos veiklai vadovauja administracijos vadovas. Jis yra atskaitingas tarybai ir steigėjui. Administracijos vadovas įstatymų nustatyta tvarka sudaro ir nutraukia darbo sutartis su draudimo įmonės darbuotojais. Jis turi teisę draudimo įmonės vardu sudaryti sandorius, atstovauti draudimo įmonei valdžios bei valdymo institucijose, teisme ir gali turėti kitų draudimo įmonės įstatuose nurodytų teisių.

9. Administracijos vadovas ir darbuotojai teisės aktų nustatyta tvarka privalo atlyginti draudimo įmonei dėl savo kaltės padarytus nuostolius.

22 straipsnis. Draudimo įmonės komercinių paslapčių saugojimas

Informacija, laikoma draudimo įmonės komercine paslaptimi, gali būti teikiama tik įstatymų nustatytoms institucijoms įstatymų nustatyta tvarka.

23 straipsnis. Indėlių draudimo fondo ir Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondo atskirumas

1. Komercinių bankų, skyrių ir kredito unių draudimo įmokos, draudimo išmokos bei pajamos iš Indėlių draudimo fondo investicijų, taip pat lėšos, išieškotos iš likviduojamų, mokėjusių draudimo įmokas į Indėlių draudimo fondą draudėjų, apskaitomos ir kaupiamos atskirai nuo įmonių draudimo įmokų, draudimo išmokų bei pajamų iš Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondo investicijų, taip pat lėšų, išieškotų iš likviduojamų, mokėjusių draudimo įmokas į Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondą draudėjų.

2. Draudimo išmokos už indėlius ir komercinių bankų bei skyrių įsipareigojimus investuotojams mokamos iš Indėlių draudimo fondo, o už įmonių įsipareigojimus investuotojams – iš Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondo.

3. Tuo atveju, kai draudimo išmokoms mokėti viename iš fondų trūksta pinigų, o kitame jų yra, draudimo išmokos gali būti mokamos iš fondo, kuriame yra lėšų. Po to draudimo įmokos, mokamos į fondą, kuriame trūko lėšų draudimo išmokoms išmokėti, pirmiausia naudojamos lėšoms grąžinti į kitą fondą.

24 straipsnis. Draudimo įmonės kapitalas

1. Draudimo įmonės įstatinis kapitalas yra nurodomas draudimo įmonės įstatuose.

2. Draudimo įmonės įstatinis kapitalas gali būti naudojamas draudimo išmokoms mokėti tik tuo atveju, kai lėšų abiejuose fonduose tam nepakanka.

3. Pagal šio straipsnio 2 dalį panaudota draudimo įmonės įstatinio kapitalo dalis iki draudimo įmonės įstatuose nustatyto įstatinio kapitalo dydžio yra atkuriamą iš Indėlių draudimo fondo ir Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondo lėšų. Įstatiniam kapitalui atkurti naudojami Indėlių draudimo fondas ir Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondas turi atitikti sumas, kuriomis sumažintas įstatinis kapitalas kiekvieno šių fondų draudimo išmokoms mokėti.

25 straipsnis. Indėlių draudimo fondo ir Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondo pajamos ir sąnaudos

1. Indėlių draudimo fondo ir Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondo pajamas sudaro draudimo įmokos, sumos, įstatymų nustatyta tvarka išieškotos iš likviduojamo draudėjo, pajamos iš Indėlių draudimo fondo ir Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondo investicijų.

2. Indėlių draudimo fondo ir Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondo sąnaudas sudaro draudimo išmokos, Indėlių draudimo fondo ir Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondo administravimo sąnaudos.

3. Indėlių draudimo fondo ir Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondo administravimo sąnaudų dydį, įvertinusi kiekvieno iš fondų laukiamas administravimo išlaidas ir fondų dydžius, nustato draudimo įmonės taryba, tvirtindama įmonės administravimo sąnaudų sąmatą.

26 straipsnis. Indėlių draudimo fondo ir Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondo investavimas

1. Draudimo įmonės administruojami fondai gali būti investuojami draudimo įmonės tarybos nustatyta tvarka į tarybos nustatytų šalių vyriausybių ir centrinių bankų vertybinius popierius.

2. Pajamos iš lėšų investavimo yra paskirstomos Indėlių draudimo fondui ir Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondui proporcingai jų dydžiui.

27 straipsnis. Finansinės atskaitomybės skelbimas

Draudimo įmonės metinė finansinė atskaitomybė turi būti įstatų nustatyta tvarka viešai paskelbta per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos. Prieš finansinės atskaitomybės paskelbimą turi būti atliktas finansinės atskaitomybės auditas.

28 straipsnis. Draudimo įmonės atleidimas nuo valstybės kapitalo draudimo ir palūkanų už kapitalo naudojimą

Draudimo įmonė atleidžiama nuo valstybės kapitalo draudimo ir nuo palūkanų už valstybės kapitalo naudojimą mokėjimo į valstybės biudžetą.

29 straipsnis. Draudimo įmonės likvidavimas ir pertvarkymas

Draudimo įmonė likviduojama arba pertvarkoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

**ŠEŠTASIS SKIRSNIS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

30 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. liepos 1 d.
2. Iki šio Įstatymo įsigaliojimo pagal Lietuvos Respublikos gyventojų indėlių draudimo įstatymą ir pagal Lietuvos Respublikos indėlių draudimo įstatymą apskaičiuotos, bet indėlininkams neišmokėtos draudimo išmokos pagal šį Įstatymą neperskaičiuojamos ir toliau mokamos iš Indėlių draudimo fondo.
3. Indėliai, esantys komerciniame banke, kredito unijoje ir (ar) skyriuje, kurie draudėjais tapo pagal Lietuvos Respublikos gyventojų indėlių draudimo įstatymą ir (arba) pagal Lietuvos Respublikos indėlių draudimo įstatymą, laikomi apdraustais pagal šį Įstatymą nuo jo įsigaliojimo dienos. Įsipareigojimai investuotojams laikomi apdraustais nuo pirmos draudimo įmokos įmokėjimo dienos.

31 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Pavadinimas „Valstybės įmonė Indėlių draudimo fondas“ pakeičiamas į pavadinimą „valstybės įmonė „Indėlių ir investicijų draudimas“.
2. Šio Įstatymo įsigaliojimo metu valstybės įmonės Indėlių draudimo fondo valdomos lėšos, išskyrus įstatinį kapitalą, yra priskiriamos Indėlių draudimo fondui, o 3 milijonai litų priskiriami Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondui.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė per 6 mėnesius nuo šio Įstatymo įsigaliojimo dienos turi pakeisti draudimo įmonės įstatus bei paskirti vieną draudimo įmonės tarybos narį. Iki šio Įstatymo įsigaliojimo dienos paskirtų įmonės tarybos narių kadencijos terminas skaičiuojamas nuo jų paskyrimo dienos.

32 straipsnis. Įstatymų pripažinimas netekusiais galios

Įsigaliojus šiam Įstatymui, netenka galios:

- 1) Lietuvos Respublikos indėlių draudimo įstatymas (Žin., 2001, Nr. [23-760](#));
- 2) Lietuvos Respublikos indėlių draudimo įstatymo 3, 4, 5 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymas (Žin., 2001, Nr. [90-3145](#));
- 3) Lietuvos Respublikos komercinių bankų ir finansų maklerio įmonių įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymas (Žin., 2001, Nr. [112-4073](#)).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

REPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS